N:o 9. Redaktion: ADOLF LINDGREN. FRANS HUSS. Expedition: HUSS & BEER. Stockholm den 1 Maj 1884. Pris: Helt år 6 kr. Halft år 4 kr. Lösn:r 30 öre. Annonspris 20 öre petitrad. Årg. 4.

Fredrik Pacius.

Med anledning af denne musikveterans nyligen firade 75-årsjubileum meddela vi följande ur Nordisk Musiktidende:

Pacius, den högre musikens grundläggare i Finland, föddes den 19 mars 1809 i Hamburg, der hans föräldrar voro vinhandlanden Louis Pacius och Maria Margareta Schumacher († 1854 i Helsingfors). Af sina föräldrar bestämd för handeln var dock hans böjelse för musiken och de sköna konsterna, äfven måleri och poesi, så stark och afgjord, att han vid 15 års ålder erhöll tillstånd af sin fader, på den i Hamburg bosatte kompositören A. Methfessels inrådan, att egna sig åt musiken och resa till Cassel för att blifva Ludvig Spohrs elev i violinspelning. Att få en af de största mästare i musikens ädla konst till lärare var en stor lycka för den unge Pacius, på hvars ideala skaplynne Spohrs upphöjda personlighet och fina violinspel utöfvade ett outplånligt inflytande. En ny verld öppnade sig för honom, och han stannade tre år (1824—1827) i Cassel, der han ock lärde sig komposition af den utmärkte M. Hauptmann. Han var nu så långt kommen att han kunde börja resa omkring i nordligaste Tyskland och i sin hemort. Han utmärkte sig isynnerhet genom sitt spel i Spohrs qvartetter och sitt utförande af hans violin-solikompositioner. På en sådan konsert i Stralsund hörde honom en äldre musikälskande herre, en köpman från Sverige vid namn Flygarson, som, intagen af hans spel, öfvertalade honom att följa med sig till Stockholm. Dit ankommen i maj 1828 blef han der särdeles väl emottagen. Efter en konsert, besökt bland andra af den musikaliske kronprinsen Oskar, erhöll han anställning som kammarmusikus och soloviolinist vid hofkapellet. I den så vackert belägna svenska hufvudstaden trifdes han mycket bra, gjorde bekantskaper och bemöttes med idel vänskap af flere Sveriges förnämste musici såsom Crusell, Lindblad och Geijer, samt tillbragte der sex lyckliga år af sin ungdom till 1834.

Vid Helsingfors Universitet hade emellertid genom K. V. Salgés död 1833 musikläraretjensten blifvit ledig. Inom landet fanns ingen som kunde intaga denna plats, vägen från Stockholm till Helsingfors var ej lång, Pacius kom på uppmaning dit och blef genast den 29:de maj 1834 utnämd till denna tjenst, ehuru han först följande år om vintern flyttade öfver. I ungdomens skönaste ålder, 25 år gammal, kom han till Finland, som blef hans andra fädernesland, det land der icke blott hela hans öfriga lefnad förflutit, utan ock hans namn skall lefva för alltid i dess odlings historia. I den nya vackra hufvud- och universitetsstaden började han genast med friska krafter verka för sitt högt ställda mål, och hvad han gjort för den musikaliska bildningen och smakens höjande i detta land kan icke med få ord sägas; de njutningsfulla stunder han beredt Helsingfors allmänhet kunna icke lätt uppräknas. Redan kort efter sin ankomst gaf han den 21 febr. 1835 sin

Fredrik Pacius.

första instrumental- och vokalkonsert, som sedermera efterföljdes af så många andra dylika de följande åren, med fyra musiksoiréer om året, hvarvid alltid den bästa klassiska och moderna musik utfördes under hans ledning. Under det första tiotalet uppträdde han ofta sjelf som virtuos med sitt hänförande violinspel, exeqverande dels Spohrs och andra mästares kompositioner, dels sina egna, »såsom fantasi för violin» 1842 och »konsert» 1845. Han samlade alla musikaliska krafter omkring sig och bildade flere elever i violinspel, såsom Otto v. Köningsföw, R. v. Böningh, L. Borgström och senare J. Lindberg. Äfven större original-kompositioner af honom utfördes vid dessa konserter eller soiréer, såsom deklamatoriet »Die Weihe der Töne», första gången den 17 maj 1839 och sedan flere gånger, och »Tod im Tode» 1844, en »Zigenarkör» (1841), en »Festmarsch» (1842), utom en mängd af honom komponerade studentqvartettsånger. Ännu mera bidrog han till att höja kärleken till musiken genom de symfoni-konserter, hvilka under hans utmärkta ledning vidtogo 1845 och fortforo nära 10 år, sex hvarje år, vid hvilka de odödliga verken af Haydn, Mozart, Beethoven och Mendelssohn-Bartholdy med flere mästare blefvo utförda, äfvensom ett Allegro maëstoso af honom sjelf (1850). Icke nog dermed, de största konserter, till hvilkas åstadkommande denna tid fordrades hela hans energi och utomordentliga förmåga, voro dock de »oratorier», den andliga musikens mästerverk, hvilka gåfvos mest på långfredagen eller påsktiden. Redan första året 1835 började han med »Die letzten Dinge» af L. Spohr, som åter gafs åren 1838 och 1844, senare »Der Tod Jesu» af K. H. Graun (1836), »Der Messias» af Händel (1839), »Vater Unser» af Spohr (1841), »Paulus» af F. Mendelssohn-Bartholdy (1847), »Lobgesang» af densamme (1851), »Requiem» af Cherubini (1849). Äfven tvenne stora verldsliga musikverk uppfördes dessa år af sångföreningen under hans ledning, 1849 »Öknen» och 1853 »Cristofer Kolumbus», ode-symfoni af Felicien David. Alla dessa konserter voro musikaliska högtidsstunder. Dessutom anförde han på ett oförgätligt sätt musiken vid alla promotioner under 1836, vid jubelfesten 1840, och alla öfriga akademiska högtidligheter under de trettiofem år han beklädde musikläraretjensten vid universitetet; vid tre af dessa tillfällen var musiken komponerad af honom sjelf, vid glädjefesten den 11 jan. 1851 och sorgefesten vid kejsar Nicolais död, den 27 och 28 aug. 1855, begge med ord af F. Cygnaeus, samt vid glädjefesten den 10 dec. 1866, med ord af Z. Topelius, alla kantater. Tvenne andra musikverk till ord af F. Cygnaeus uppfördes, »De hemlöse» vid konserten den 17 mars 1858 till förmån för de brandskadade i Nykarleby och »H. G. Porthan» vid konserten den 16 mars 1860 och den 9 mars 1861 till förmån för Porthanstatyn. De kompositioner, hvilka gjort honom mest populär och kär för finska hjertan äro dels sången »Vårt land» till J. L. Runebergs ord, som för första gången sjöngs vid studentfesten den 13 maj 1848 och hvars toner sammanvuxit med vårt nationalmedvetande, samt hans största och mödosammaste arbete »Kung Carls jagt», romantisk opera i 3 akter med text af Z. Topelius, hvarur fragmenter utfördes vid konserten den 18 mars 1851, hvarefter hela operan första gången uppfördes af endast amatörer den 24 mars 1852, och ännu åtta gånger efter hvarandra samma år. Uppförandet af denna opera väckte den största entusiasm och Pacii namn stod nu på höjden af sitt anseende inom vårt land. Den storartade kompositionen åtnjöt också hedern att blifva uppförd på kungliga teatern i Stockholm först år 1856 för fjorton fulla hus, och sedan 1860 vid Carl XV:s kröning. I Sverige blef han ledamot af musikaliska akademien 1856 och riddare af Wasaorden 1857; i Finland hugnades han ock med en orden 1856 och professors titel och värdighet 1860. Sedermera har han fullständigt omarbetat och tillagt nya musiknumror i denna opera, som nästan är ett nytt arbete, sådant det gifvits de senare åren 1875 och 1880 på svenska scenen i Helsingfors. Hans andra dramatiska komposition är musiken till »Prinsessan af Cypern», sorgespel i 4 akter efter motiv ur Kalevala af Z. Topelius, som gafs äfven af amatörer, vid invigningen af nya teatern i Helsingfors den 28, 29 och 30 nov. 1860, äfven innehållande flere de skönaste sångstycken. Utom de stora sångkompositionerna har han ännu skrifvit och utgifvit många allmänt kända och sjungna mindre stycken, såsom »Suomis sång» och »Soldatgossen» 1858, med flere med ord af Runeberg, Topelius, F. Berndtson, och E. v. Qvanten. Pacii musik är af ädlaste slag, liksom Runebergs poesi, högstämd och allvarlig, ren och varm, kärnfull och enkel tillika, nästan alltid bärande inspirationens prägel och talande till hjertat; hans instrumentering är storartad och ofta beundransvärd. Huru aktad och kär han blifvit för sina finska landsmän utvisa — utom den senaste hyllningsfesten — den offentliga hyllning honom vederfors på hans femtionde födelsedag den 19 mars 1859, äfvensom på hans sextionde samma dag 1869, hvarefter han tog afsked som musikus från sin tjenst vid Universitetet. Vid magisterpromotionen utnämdes han slutligen till hedersdoktor af filosofiska fakulteten den 30 maj 1877. Under det senaste tiotalet har han vistats flere år i sitt ursprungliga fädernesland Tyskland, dels i Dresden, dels i sin kära födelsestad Hamburg, men har återvändt dit, der han icke blott ännu har tillgifna vänner och beundrare, utan ock en den käraste familj. Han gifte sig nämligen redan 1842 i Helsingfors med Nina Luzia Martin, dotter till statsrådet J. G. Martin, och har med henne en son och tvenne döttrar, alla gifta och ännu lefvande, af hvilka dock den äldsta dottern Maria, sångerska och sånglärarinna, är enka sedan 1871 efter Karl Collan.

Vallfarten till Kevlaar.

(Ur Musikföreningens program.)

I.

Vid fönstret modern dröjde,
I bädden sonen låg.
»Står du ej upp, min Wilhelm
Att se det granna tåg?» —

»Jag är så sjuk, o, moder,
Om intet jag mig bryr;
Blott till den döda Gretchen
Min sorgsna tanke flyr.»

»Stig upp, vi gå till Kevlaar,
Tag bok och rosenkrans;
Guds moder nog skall gifva
Ditt sjuka hjerta ans.»

Hur vaja kyrkofanor,
Hur brusar kyrkosång;
I Köln vid Rhen sig sätter
En procession i gång.

Der följa son och moder
Framåt med mängden nu
Och stämma in i sången:
»Maria, lofvad du!»

II.

Guds moder uti Kevlaar
I dag bär högtidsdrägt;
Bestyr det har hon många
För skröplig menskoslägt.

Och af de sjuka tar hon
Som offergåfvor mot
Af vaxljus formade lemmar,
Mång liten hand och fot.

På den, som en vaxhand offrar,
Hon helar handens sår,
Och den, som en vaxfot offrar,
På friska fötter står.

Till Kevlaar gick mången på kryckor,
Som nu trår dansen på nytt;
Och mången en polka spelar,
Som förr var lam och lytt.

Ett vaxljus modern formar
Så till ett hjerta ut.
»Gif det vår Herres moder,
Och all din sorg är slut.»

Med suckan sonen tog det
Och fram till bilden gick;
På läppen orden skälfde
Och tårar i hans blick.

»Du jungfru högtvälsignad,
Vår Herres moder kär,
Du himmelrikets drottning,
För dig jag klagar här.

O, hör mig! Med min moder
I Köln jag hemma var,
Den stad, som flere hundra
Kapell och kyrkor har.

Och bredvid oss bodde Gretchen,
Men nu så är hon död —
Maria, ett hjerta jag offrar,
O, lindra mitt hjertas nöd!

Mitt sjuka hjerta hela,
O, helga moder nu,
Och sent och tidt jag sjunger:
»Maria, lofvad du!»

III.

Den sjuke sonen och modern
De sofvo i kammaren sin,
Då kom vår Herres moder
Så sakta till dem in.

Hon öfver den sjuke sig böjde
Och lade tyst sin hand
Helt lätt uppå hans hjerta
Samt log så mild och svann. —

En dröm om det och mera
I slumren modern stör —
Hon spritter upp och sorgligt
Hon gårdvarn tjuta hör.

På bädden utsträckt ser hon
Sin son — och han var död;
Omkring de bleka kinder
Log morgonsolens glöd.

Tyst modern händerna knäpper,
Hon knapt vet till sig ju —
Men andaktsfullt hon hviskar:
»Maria, lofvad du!»

Efter Heine af *H. Ring.*

FÖLJETONG.

Rossinis "Barberaren".

Efter *E. M. Oettinger.*

Beledsagad af sin trogne elev Elleboro, följde Rossini ett fördelaktigt anbud från Rom, för att för den dervarande Theatro Vallo skrifva en ny opera »Torvaldo e Dorlisca», 1816.

Det lysande emottagande denna opera rönte uppeggade Argentina-teaterns impressario, att icke sky någon uppoffring, för att genom penningens makt beveka maestron, som af hela Rom var buren på händerna, att skrifva ett nytt arbete äfven för denna scen.

— Har ni en god text? — frågade Rossini.

— Ja, jag har tio så visst som en; men alla äro ty värr af det slag, att vår allt för ängsliga guvernör har skickat tillbaka alla libretter ocenserade, under förevändning, att de alludera på politiska förhållanden.

— De gamle komponisterna kunde vara glada: de hade en Metastasio, en da Ponte, en Casti. Vi nya hafva icke en enda god operaförfattare. Har ni ingen gammal oskadlig text?

— Jag har väl en text, men jag fruktar att ni icke tycker om den.

— Hvilken menar ni?

— »Barbiere di Seviglia.»

— Den har ju redan Paisiello komponerat.

— Just derför vore det ingen dålig spekulation, om också ni begagnade detta stoff. Italien skulle då få tillfälle, att anställa en jemförelse emellan förr och nu, och jag, för min del, är öfvertygad, att just en sådan jemförelse skulle utfalla till er fördel.

— Tror ni det? frågade maestron, som genom detta yttrande kände sig icke litet smickrad.

— Jag är så säker på er triumf, att jag skulle vilja föreslå ett vad . . .

— Ett vad?

— Att er »Barberare» öfverallt skall kasta Paisiellos ur sadeln.

— Jag skall lemna er svar om fyra veckor — sade Rossini och lemnade impressarion, som var högst belåten med sig sjelf.

Redan samma dag skref Rossini till den gamle Paisiello, hvilken år 1804, då han fick hederslegionen och en pension af fyra tusen francs, hade lemnat Paris och nu uppehöll sig i Neapel som direktör vid Conservatorium. Den gamle mästaren, som var mycket intagen i sin musik och ingalunda förtjust öfver sin unge rivals tillväxande rykte, hade likväl så mycken takt och klokhet, att icke blotta sin svaghet inför verldens ögon; han svarade mycket höfligt, att han i alla hänseenden måste godkänna valet af detta stoff och att han var fast öfvertygad, att Rossinis strålande genius skulle skaffa den gamla texten ett nytt behag, hvartill han önskade honom och alla Italiens scener, som med begärlighet emotsågo ett nytt mästerverk, på förhand af hela sitt hjerta lycka. Berusad af den gamle mästarens beröm, skred nu Rossini med godt mod till verket.

Vi hafva berättat, att vår maestro icke behöfde mer än tretio dagar för att få en opera färdig, under hvilken tiderymd många af Tysklands lunsiga komponister, som med en näsrynkning och axelryckning blickade ned på »Dio della musica», ofta endast voro i stånd att i sitt anletes svett af sina magra talanger framtvinga en tvinsjuk aria eller en låghalt duett.

Ingen i hela Italien väntade med så spänd nyfikenhet på denna operas uppförande som riddaren Paisiello. Han sade för sig sjelf: »Blir hans »Barberare» omtyckt, då är min förlorad; men misshagar den, som jag förmodar, då uppflammar mitt ryktes nedgående stjerna med ny glans och fördunklar den nya planeten.» — Men lösningen af denna vigtiga fråga, som djupt oroade den gamle konstnärens unga ärelystnad, upplefde han icke. Giovanni Paisiello dog den 5 Juni 1816 och först sex månader efter hans död uppfördes Rossinis »Barberare» för första gången på Argentina-teatern. Signora Giorgi sjöng Rosinas parti, Garcia grefve Almavivas, Zamboni Figaros och Boticelli doktor Bartholos. Vi vilja endast yttra några ord om sjelfva operan, som säkert är hvar och en af våra läsare noga bekant. »Barberaren i Sevilla» är efter alla sakkunniges omdöme ett af de vackraste blad i »svanens från Pesaro» lagerkrans. Hela operan liknar en tusenfärgad fogel, som badar sina glittrande fjädrar i leende morgonrodnad och bländande blomdagg; hvarje not i den är en daggperla, som darrar på ett rosenblad. Hela partituret synes vara skrifvet under ett champagnerus: hvarje nummer, hvarje takt sprutar och perlar, skummar och brusar, som rosenfärgad Oeil de Perdrix. Man sväljer denna musik som en butelj cliquot och känner sig så berusad af de herrliga melodiernas kittlande gaz, af rhytmens perlande skum, att man hals öfver hufvud störtar sig i detta haf af vällustiga toner, som med solglänsande, kristallklara vågor, sjungande och klingande, smekande och sorlande brusar emot en. Om också Rossini aldrig skrifvit mer än denne »Barberare i Sevilla», så vore denna opera nog att försäkra honom om en första plats ibland alla tiders störste tonskalder.

Det oaktadt gjorde denna undersköna musik vid första representationen i Rom endast en delad lycka. Publiken hade splittrat sig i två stora partier, i Paisiellonister och Rossinianer, hvilka voro lika fiendtligt sinnade emot hvarandra som fordomtima Guelpher och Ghibelliner. Paisiellos motståndare upphöjde Rossini och Rossinis den döde Paisiello till himlen. Då kämpade den gamla och nya italienska musiken en strid på lif och död, en strid som först i Paris afgjordes och förskaffade den lefvande seger öfver den döde. Paisiello låg i jordens sköte, och Rossini stod på sitt ryktes zenith, hvars strålar, likasom solens, glänste öfver hela jorden.

Vid denna tid skref Rossini till signora Colbrand, med hvilken han underhöll en hemlig brefvexling: »— — — Jag ville önska, att min sköna väninna nu vore i Rom, för att vara vittne till mina nya triumfer. Min »Barberare» vinner med hvarje dag här ett större parti och förstår så väl att ställa sig in hos den nya skolans halsstarriga motståndare, att de, mot sin vilja, mer och mer tycka om den raska gossen. Almavivas serenad dånar här om nätterna på alla gator; Figaros stora aria »Largo il factotum» är alla basisters paradhäst och Rosinas cavatina »Una voce poco fa» den aftonsång, med hvilken de sköna här gå till sängs oeh vakna om morgnarna med orden: »Lindoro mio sarà» (Ja, Lindor skall bli min man). Men mer än min nya opera, dyra Isabella, skall ni finna er intresserad af en ny salad, som jag — till alla gastronomers glädje — uppfunnit. Jag tar mig här friheten att meddela er receptet. Tag en skål, lägg i den provenceolja, engelsk senap, fransk ättika, något citronsaft, peppar och salt, rör om allt detta så att det blir väl blandadt och krydda det sedan med fint sönderskuren tryffel. Tryffeln ger saladen en nimbus, som försätter hvarje gourmand i den djupaste beundran. Kardinal-statssekreteraren, hvars bekantskap jag helt nyligen gjort, meddelade mig för denna upptäckt sin apostoliska välsignelse. — Men nu åter till »Barberaren»: i andra akten, som uppriktigt sagdt, är svagare än den första, behaga isynnerhet duetten emellan den till sångmästare förklädde grefven och doktor Bartholo: »Pace e gioja», den gamle förmyndarens aria »Quando mi sei vicina», hvaruti jag persifflerat den gamla skolan, och slutet på terzetten emellan Rosina, Almaviva och Figaro: »Zitti, zitti, piano piano». Minst behagar qvintetten, i hvilken den

febersjuka Basilio går bort och kommer tillbaka. Jag sjelf tillstår gerna, att Paisiellos qvintett är mycket enklare och graciösare än min. — Försumma icke, dyra Isabella, att ju förr desto hellre öfvertyga er om min salads förträfflighet. I det hela har jag temligen trefligt här, gör större lycka hos de romerska damerna än jag vill, men är i förtviflan deröfver, att här icke finnas några ostron. När ni i det gudomliga Neapel med vällust sväljer friska ostron, så tänk på mig.

P. S. Det vigtigaste hade jag så när glömt. Jag har helt nyligen börjat en ny opera. Jag hoppas att ha med mig den färdig. Glöm icke helt och hållet bort er G. Rossini.»

»*Musik i hemmet.* För tio mark 250 stycken af omtyckta kompositörer»; med dessa ord begynna, som bekant är, annonser, hvilka ofta förekomma i de större tidningarna och vanligen utgå från musikaliehandlare i Hamburg. Herr M. i Hamburg, som äfven låter höra af sig i våra tidningar, vill åt musikbehöfvande familjer för denna »spottstyfver» räcka en hjelpsam hand med en bundt snilleprodukter af Strauss, Millöcker etc. En dag erhöll han ett bref från Berlin, hvars oväntade innehåll säkert bragte honom i förvåning. »Högtärade Herre!» så stod det i brefvet, »åberopande ert anbud Musik i hemmet för tio mark» tillåter jag mig att erbjuda er detta belopp hundradefalt, om ni vill skaffa mig musiken *ur* hemmet. Jag är en stackars plågad man, gift med en musikalisk fru och fader till sju musikaliska barn. Min fru sjunger, men hur? — derom kan endast den göra sig ett begrepp, som hört henne; mina barn lära sig alla ett instrument och, förskräckligt att omtala, hvar och en sitt. Bland de martyrredskap hvarmed sex söner pina mig, nämner jag blott violin, violoncell, klarinett, fagott, ja inte en gång trumpeten fattas. Min dotter griper — i strängarna, men merendels de orätta — hon är harpspelerska. Jag är i allmänhet ej så ängslig af mig, jag har bevistat två fälttåg, men då musiklärarne — det förslår naturligtvis ej med en sådan till en så mångsidig korporation — alla berömma mina barns anlag, så ser jag med förfäran till mötes en blifvande ensemble, när de sju en gång kommit så långt, att de med förenade krafter kunna rycka ett musikstycke in på lifvet. Den enda tröst jag har är att ingen af mina barn är komponist eller att åtminstone ingen af dem i hemmet sysselsätter sig med komposition. Men det är förskräckligt nog såsom det är. Alltså rädda mig, högtärade herre, om ni kan, annars kommer jag också att beträda annonsvägen, begynnande så här: »1000 mark belöning åt den som etc.»

Högaktningsfullt

N. G.»

Från scenen och konsertsalen.

Rubinstein.

Ehuru det redan är två veckor sedan pianistjättens toner förklingat, måste vi här ännu återkomma till desamma, beklagande att vår tidning utkommer med allt för långa mellanrum för att kunna hålla sig i nivå med dagens färskaste händelser. Nu torde endast en kortfattad återblick vara på sin plats. Hade programmen varit på förhand bekanta och hade de i allmänhet omtalat hvilka stycken som skulle spelas — hvilket endast undantagsvis var fallet — så hade vi kunnat på förhand meddela några analyser af de vigtigaste sakerna, till tjenst åt dem bland våra läsare, som till äfventyrs velat sätta sig in i kompositionerna innan de gingo att åhöra deras utförande. I England lära konsertarrangörer ej sällan låta programmen åtföljas af några vinkar angående kompositionernas betydelse och karakter, och detsamma är stundom fallet i Amerika, att döma af de program vår vän Asger Hammerik regelbundet tillsänder oss från Baltimore. Det vore önskligt att denna pedagogiskt lofvärda sed finge insteg här hos oss, hvarest man vanligen ser för litet på kompositionen och för mycket på exekutionen.

Visserligen kan det senare vara ursäktligt när det gäller en sådan exekutör som Rubinstein. Hans väldiga personlighet träder så i förgrunden, hans egendomliga spelsätt fjettrar så hela uppmärksamheten att man lätt frestas att glömma skaparen för tolkaren. Vi ha redan nämt, att Rubinsteins spel karakteriseras af en mäktig subjektivism. När denna är så genialisk som hos honom, bildar den ock i och för sig ett berättigadt konstfenomen, värdt odelad beundran och ej förfelande att gripa mera omedelbart än hvarje annat pianospel, som är mindre snillrikt, ehuru kanske mera »vårdadt». Emellertid ligger det i den geniala subjektivismens natur att — som Thorild säger — »allt duger ej för alla», och nog finnes åtskilligt i Rubinsteins exekution som är ett »observandum sed non imitandum». Dit räkna vi det af många anmärkta, forcerade tempot i vissa allegrosatser, enkannerligen Beethovens. När figurerna blott bestå af upplösta ackord, såsom i ciss-mollsonatens finalbegynnelse, skadar detta visserligen mindre, ty hela figurkomplexen gör då i alla fall blott intrycket af en enda harmoni, men äro figurerna af melodisk eller kontrapunktisk karakter, så förvirras den nödvändiga redigheten genom detta jägtande till den grad, att ehuru vi temligen noga känna till noterna i Beethovens sonater, hade vi dock ibland, t. ex. i finalen af op. 101 eller första satsen af op. 111, rätt svårt att finna oss till rätta. Detsamma gäller, ehuru i mindre grad, om finalerna i appassionata och op. 31; dessa ha förteckningarna all:o non troppo och allegretto, något som icke iakttogs. Den sjudande affekten i Beethovens toner har måhända föranledt denna öfverdrift hos en beslägtad natur, som dock å andra sidan visat sig kunna spela Bach med en mönstergill klarhet och en särskildt i mellanstämmorna beundransvärd betoning af temat, samt Haydn och Mozart med en naiv simplicitet, ett harmoniskt lugn som voro rent öfverraskande. I sist nämda afseenden har Rubinsteins spel gjort en betydande vinst sedan hans förra härvaro, då han hufvudsakligen odlade rusningsmaneret, men icke egde samma förmåga af objektivare hållning och universellare karakterisering. Med undantag af nyssnämda jägtande spelades för öfrigt äfven Beethoven utsökt, och om än Bülow gjorde bättre de undersköna variationerna i op. 111, så har väl ingen öfverträffat Rubinstein i cissmolladagiot eller variationerna af op. 109.

Men hans egentliga gebit är dock icke Beethoven, utan Schumann och Chopin. Den förra torde närmast öfverensstämma med hans musikaliska skaplynne, den senare åter har med honom gemensam den slaviska nationaliteten. Rubinsteins föredrag af Schumann är ensamt ett helt studium och för mången torde det hafva utgjort en verklig Ariadnetråd i nämde tonsättares ofta ganska dunkla labyrinter. Visserligen tro vi ej att ett sådant stycke som Schumanns fissmollsonat någonsin kan få större intresse än kuriositetens; det är alltför omoget, formlöst och jäsande, »wüstes Zeug», som Schumann sjelf sade. Men deremot höra hans fantasistycken op. 12 till de bästa ungdomsarbetena och äro epokgörande såsom inledande den genre, som sedan Mendelssohn upptog med sina »Lieder ohne Worte» utan att likväl kunna uppnå än mindre öfverträffa Schumann. Ej mindre fängslande är den sonatformen sig närmande fantasien op. 17, hvars titanartade stormlöpningar under Rubinsteins stålfingrar kommo strängarne att så att säga gnissla af raseri. Öfverväldigande, så i komposition som föredrag, voro äfven »Etudes symphoniques», ett rikt och pregnant variationsstycke. Lägg härtill det pikanta, med underbar finess och diskretion spelade harmoniska experiment som kallas »Vogel als Prophet», och medgif att ensamt dessa saker skulle kunna underhålla ett helt program.

Ej mindre fulländadt än Schumann, tolkades Chopin. Om vi än uti Barcarollen föredrogo Agathe Gröndahl (liksom uti Fields Nocturner Essipoff), om vi än uti Chopins valser hört Jaell utveckla mera salongselegans, så ha vi deremot icke hört maken till Rubinsteins utförande af Chopins mazurkor, polonäser och nocturner, knapt häller af hans etyder, ehuru derutinnan visserligen redan Joseph Wieniawski åstadkom det otroliga. Liszt betecknar i sin spirituella bok om Chopin mazurkan och polonäsen såsom de typiska formerna för dennes egendomliga genius, och ser i den förra representanten för det qvinliga och erotiska, i den senare för det manliga och krigiska draget hos den polska nationen. Rubinstein inlade ej blott nämda egenskaper, utan dertill i mazurkan en kostlig humor, i

polonäsen en fysisk styrka, som särskildt i blixtlik kontrast mellan fff och ppp åstadkom oerhördt imponerande effekter. Bland nocturnerna framhålla vi i synnerhet den i G (op. 37) med dess nyckfulla kastning mellan läckra filigramsfiorituror och en enkel, trånande melodi, samt den i c-moll (op. 48) med dess storartadt tragiska hållning och brusande lidelse. Och huru finna ord för den gripande återgifningen af den bekanta sorgmarschen, denna begrafningsringning öfver Polens öde, hvilken kanske mer än något annat stycke röjer det kroniska vemodet i Chopins andliga organism, för hvilket vemod han sjelf ej fann något språkligt uttryck annat än det oöfversättliga polska ordet »Zal», som Liszt tolkar såsom »un regret inconsolable après une perte irrévocable». Den morbidezza, med hvilken Chopin alltid bör spelas, kom här om någonsin till sin rätt.

Att Rubinstein utför sina egna saker mästerligt faller af sig sjelf; vi framhålla bland hans kompositioner den välbekanta valsen, barcarollen, impromptut och serenaden (intagen bland Sv. Musiktidnings bilagor för år 1881). Bland mycket annat påpekas slutligen exekutionen af Henselts vingfladdrande »Si oiseau j'étais», af Thalbergs etyd, ett underverk af repetitionsteknik, o. s. v.

En olägenhet var programmens allt för stora rikhaltighet, som på grund af pianots omvexlingsfattigdom såsom soloinstrument ej kunde undgå att varda tröttande, ehuruväl det visserligen vitnade om en älskvärd frikostighet hos konsertgifvaren, som gick så långt, att då t. ex. på programmet stod »Fugue et Gigue af Bach», fick man höra icke en utan en hel rad fugor med tillhörande preludier ur »Wohltemperirte Clavier». En annan olägenhet, som onekligen röjer en liten bismak af mekanik och drifhusmässighet, hvilken trots all genialitet måste blifva förbunden med ett så forceradt konserterande som Rubinsteins, var hans sätt att ögonblickligen öfvergå från ett stycke till ett annat, så att de oinvigda knappast kunde veta när det förra slutade.

* * *

Antigone.

Jemte Rubinstein har »Antigone» ådragit sig uppmärksamheten äfven hos musikvänner, ehuruväl — det må så godt först som sist sägas — dess intresse ligger mer i det dramatiska än i det musikaliska. Visserligen är musiken verkligt vacker och gjord ej blott med konstförstånd, utan äfven med inspiration, och ingen åsigt kan vara mer grundfalsk än den, som äfven i svenska tidningar gjort sig gällande (förmodligen efter L. Ehlerts vilseledande uppsats, för Nord. Musiktidende öfversatt från Deutsche Rundschau), att näml. Mendelssohn skulle gått till detta arbete med motvilja och blott drifven af Fredrik Wilhelm IV:s befallning. Raka motsatsen torde eklatant framgå ur följ. bref från Mendelssohn till Ferd. David i Leipzig:

Berlin d. 21 Okt. 1841.

Käre David! Haf tack för att du genast genomläste Antigone; att den, om du läste den, skulle ofantligt behaga dig, det visste jag väl förut, och just detta intryck, som genomläsningen gjorde på mig, är egentliga orsaken till att det hela kommer till stånd. Ty här talade man hit och dit och ingen ville börja; man ville uppskjuta det till nästa höst, o. s. v. men då så styckets härlighet grep mig, fick jag fatt i gamla Tieck och sade: nu eller aldrig! Och han var så älskvärd och sade: nu; och så komponerade jag af hjertans lust, och nu ha vi dagligen två prof, och körerna knalla så det är en lust och glädje. Hela Berlin tror naturligtvis att vi äro mycket fiffiga och att jag komponerar körerna för att blifva hofgunstling eller hofmusikus eller hofnarr, och jag tänkte tvärtom i början ej inlåta mig derpå; men stycket med sin utomordentliga skönhet och herrlighet dref allt annat ur mitt hufvud och qvarlemnade blott den önskan att så snart som möjligt se det framställdt. Uppgiften var i sig förtjusande och jag har arbetat med hjertlig glädje. Det var mig märkvärdigt, hur mycket oföränderligt det finnes i konsten; stämningarna i alla dessa körer äro än i dag så äkta musikaliska och åter så olika sins emellan, att ingen menniska kan önska sig skönare till komposition. — —

I ett annat bref från Frankfurt 12 Mars 1845 heter det bl. a., på tal om ett förslag att äfven komponera Aeschylos' »Eumenidernа»: »Uppgiften vore att af de Aeschyliska körerna bilda musikstycken i nutidens mening, hvilka med våra tonmedel uttryckte och lifvade dessa körers betydelse. Detta har jag i min musik till Antigone velat försöka» o. s. v.

Af alt detta framgår dels att Mendelsohn med hänförelse egnade sig åt sin uppgift, dels att han visst icke såg något »falskt» uti att illustrera antika grekiska körer med modern tysk musik. Att uppgiften i sig är falsk kan Ehlert (och Stockh. Dagblad) i viss mening hafva rätt uti, men ingalunda att Mendelssohn sjelf så betraktade den. Tvärt om har han uppenbarligen på god tro sökt förena modern harmoni med antik rytmik. I fråga om den sistnämnda lyckades han så väl att han fick beröm af filologen Boeckh, och i sjelfva verket kan man genom att jemföra t. ex. början af första kören med det i K. H. Brandts svenska öfversättning införda meterschemat finna, hurusom Mendelssohn ej blott i vexlingen af långa och korta stafvelser utan t. o. m. i placeringen af den s. k. »ictus» ganska troget följt antiken. Det blir alltid beundransvärdt att han kunnat förena denna filologiska trohet med den fria melodiska ingifvelsen.

Huruvida en nutidens tonsättare med ännu större kännedom om och pietet för det grekiska tonväsendet skulle kunna göra saken bättre, blir en annan fråga. Om det lyckades, så vore det en vinst för helgjutenheten, ty onekligen faller man ur den antika stämningen när man nu får höra t. ex. Eroskören klinga ungefär som en vanlig studentserenad för dubbelqvartett. Vi ha tänkt oss att en sådan tonsättare borde söka bilda enkla melodier i antika rytmer och tonarter (t. ex. eoliska och frygiska kyrkotonen) och äfven ymnigt använda melodramer samt i båda fallen exercera kören till en ytterst precis och tydlig deklamation, så att körtextens poesi blir fullt fattbar, hvilket i Mendelssohns massiga musik är omöjligt. Till denna starka unisonskör skulle sättas ett tunt ackompagnement, företrädesvis användande harpa och klarinetter (motsv. grek. phorminx och aulos: den grekiska flöjten var näml. mera lik vår klarinett än vår flöjt). Från flerstämmighet behöfde man visst icke afstå, ty ehuru grekerna väl icke egde harmoni i modern mening, hade de dock, enl. hvad Westphals och Gewaerts forskningar ådagalagt — ett slags polyfoni, som man möjligen får tänka sig såsom en enkel kontrapunkt från Nederländarnes tid. Experimentet är svårt, men kan ju försökas.

Emellertid är Mendelssohns musik ju vacker såsom sådan och skall måhända bidraga att hålla Antigone uppe å Stora teatern, hvartill vi hjertligt lyckönska. Utförandet är särdeles förträffligt.

* * *

Öfriga musiknöjen.

De musikaliska hufvuddrabbningarna hafva tagit så stor plats i vår krönika, att de mindre affärerna nu måste komma på förknappning. Eljest hade nog hofkapellets sista symfonikonserter under hr Norman förtjent ett utförligare omnämnande, särskildt för den enda noviteten å dem båda, Saint-Saëns' Henri VIII, representerad genom en stilfull marsch samt diverse balettmusik, hvaribland isynnerhet en skotsk säckpipmelodi och en zigenardans med tambour de basque väckte lifligt bifall. Anmärkningsvärdt är att, utom Wagners sorgmarsch, endast nyheter af Berlioz och Saint-Saëns på dessa konserter mottagits med sådan sensation att de omedelbart åter upptagits på följande program. Detta är måhända en vink angående smakens riktning.

Hr Lundqvists matiné påskdagen förtjenar en mention honorable särskildt derför, att den odlade så mycken svensk musik. Konsertgifvaren sjelf sjöng både A. F. Lindblad, Josephson och Geijer, hvilkas framförda stycken utgjorde en förträfflig illustration till P. Ödmans träffande jemförelse mellan nämde tre tonsättare, då han kallar dem: barnet, ynglingen och mannen. Sjögrens första Erotikonstycke klingade förträffligt under hr Petersons konstförfarna fingrar, hvaremot nr 3 ej kom fullt klart fram. Fröken W. Aulins ballad »Herr Olof» skulle man tillönska något mera käckhet, originalitet och koncentrering. Måhända är det dock sjelfva ämnets en smula uttröskade beskaffenhet som hindrat författareindividualiteten att göra sig gällande, ty i öfrigt är kompositionen välklingande och verkligt artistiskt utarbetad, särdeles i kör och ackompagnement. Qvartetten ur Lalla Rookh bör särskildt framhållas, likaledes Händels Te deum, sjunget af fröken Janson, om hvilken man kunde använda ett äldre uttryck om dåv. fröken Falkman,

att »en tår ständigt dallrar på bottnen af hennes röst». Fröken Törnblom lät höra en vacker stämma, dock i vårt tycke ingalunda jemförlig med fröken Bergensons.

Aldrig kunna vi erinra oss hafva sett »Barberaren» gifvas med så mycket lif på alla händer som i torsdags. Den nya uppsättningen öfverträffar förväntningarna, och af den gamla är t. ex. hr Janzon roligare än förr, då han var en smula torr. Att så väl han som hr Lange (den förste på länge som gjort någonting af Bazil) fatta saken i hög grad burleskt, anse vi ej vara något fel, deremot kanske den sistnämnde är något för mefistofelisk. Inför hr Ödmans Almaviva får man naturligtvis lägga bort alla jemförelser med Arnoldson och erkänna, att koloraturen klingar både mjukt, snabt och ledigt, ehuru stundom något för glissando. Fröken Andersson — brava! perfekt koloratur och fulländade studier äfven i svårare variationer, skälmskt och behagligt spel, som med ännu något lifligare rörelser skulle ge den rätta sydländska typen. Äfven hr Forstén utvecklar erkännansvärd uppsluppenhet, ehuru hans stämbildning ej medgifver den rätta sångeffekten i detta parti.

Åt den försvunna Mindre teatern må slutligen egnas ett afskedsord. Att denna teater öfver hufvud odlat Offenbachsoperetten, detta vilja vi icke anmärka, ty det är en genre som — så länge den är tidsenlig — måste representeras i ett civiliseradt samhälle, man må nu beklaga det eller icke; men väl hade varit önskligt att teatern blott hade utvalt dess bästa, icke äfven dess sämre produkter. Den hedern skall emellertid alltid vara fästad vid Mindre teaterns namn, att den vida mer än någon annan scen i Sverige vetat gifva operetter på det rätta, parisiska sättet, och vårt minne dröjer gerna vid dess i sitt slag mästerliga återgifvande af t. ex. Lilla hertigen och De pratsjuke, eller Sjökadetten, Juanita och Tiggarstudenten i deras första uppsättningar.

A. L.

Herr I Mc. Govern, en af de större tobaksfirmorna i Liverpool, sände till mad. Marie Roze, som nyligen gästade staden med det engelska operasällskapet, en smickrande skrifvelse, hvari det hette att brefvets undertecknare kände sig så förtjusta öfver det älskvärda sätt, på hvilket hon såsom Carmen röker sin cigarett, att de härmed tilläto sig att förära henne en låda Dil-koska-cigaretter. »Dil-koska» — heter det i brefvet — »betyder hjertefröjd.» — Mad. Rose's man, herr Henry Mapleson, tackade vänligast för sändningen och skref att hans fru såsom Carmen visserligen endast röker asthma-cigaretter, som ej innehålla ett spår af tobak och endast kyla strupen, men att cigaretterna kommo alldeles i rättan tid till honom sjelf för att afhjelpa ett länge kändt behof!

Obs.! **Vår pristäflan, se sista sidan!**

Från in- och utlandet.

Medaljen »Pro literis et artibus» i guld har konungen behagat tilldela fru Erika Nissen (född Lie) samt kompositören O. Olsen.

Musikaliska akademien. Vid sammanträdet d. 24 invaldes till inrikes ledamöter, professor C. R. Nyblom, sekreteraren i riksgäldskontoret S. H. Wikblad och tonsättaren A. Hallén. Till utrikes ledamöter invaldes franske tonsättaren C. Saint-Saëns och förste kapellmästaren vid Opéra comique i Paris Jules Danbé. Till associéer operasångaren Ohlsson och orgelbyggaren Zetterqvist. Till Beskowsk stipendiat tonsättaren E. Sjögren. Till lärarinna i plastik fröken S. Hebbe.

Harald Vikings 10 första föreställningar gåfvo i bruttoinkomst något öfver 13,500 kr. — Af sitt författarehonorar för »Harald Viking» har hr A. Hallén till Stora teaterns körpersonals enskilda kassa förärat ett belopp af 200 kr.

Par Brikolls vårkonsert för detta år bjöd på två nya kompositioner. I »Kung Hakes död», för kör och orkester, komponeradt af läroverksadjunkten, fil. dr A. M. Myrberg, skildras den unge vikingakonungens sista strid och hans färd samt ankomst till Odins sal. Behandlingen af så väl kör som orkester ådagalade på ett berömvärdt sätt kompositörens förmåga att karakteristiskt måla situationen och att i toner återgifva den fornnordiska stämningen. Efter detta nummer följde en dryckeskör, benämnd »Låt bägaren gå», en jemväl ny komposition, som har hr F. A. Frieberg till författare och som tillegnats sällskapet P. B. Äfven detta nummer utmärkte sig för humor och karakter.

Det antages utan öfverdrift att Mindre teatern lemnat sin egare en årlig afkastning af i medeltal 35 à 40 tusen kr., uppger en meddelare till en landsortstidning.

Sällskapet för svenska qvartettsångens främjande hade 19 april under dir. Friebergs ordförandeskap en sammankomst, då stadgar antogos och teckningslistors utsändande beslöts.

En »adiafon» afprofvades under påskhelgen och befans innehafva de egenskaper som vi i n:r 4 af denna årg. efter utländsk källa tillskrefvo densamma. Huruvida den framdeles kan komma att ersätta pianot, torde dock ännu vara för tidigt att afgöra.

Upsala 17 april.

»Orphei Drängar», det gamla renommerade Euterpe-sällskapet, lät på sin konsert d. 8 april höra sig i Davids kända ode-symfoni »Öknen». Detta egendomliga verk innehåller, som bekant är för Musiktidningens läsare, ej få tekniska vanskligheter, särdeles i det rikt arbetade orkesterpartiet. Den orkester, som hade sig detta svåra värf betrodt härstädes, var väl icke vuxen sin uppgift, men gjorde utan tvifvel sitt bästa. Sångarne stodo mer på höjden af sin uppgift, ehuruväl O. D. f. n. icke besitter några frappant vackra stämmor. En rätt mjuk tenorröst hördes i solopartierna, der orkesterns spel bort vara mer diskret. Allah-kören, början och slutet, lyckades bäst. — Af konsertens vokalnummer må för kompositionens skull nämnas Schuberts tjusande »Gondolfahrer», som icke fick serdeles godt utförande, Södermans »Kriegslied», som deremot gick bättre, och slutligen ett par små pittoreska och liffulla skämtvisor af Heise, hvaraf i all synnerhet den andra i ordningen, »Behagen», gafs med förträfflig karakteristik och yppersta samsjungning.

Professor O. Byströms kyrkokonsert å Långfredagen var helt ovanlig i sitt slag. Hufvudsumman utgjordes af gamla psalmmelodier, som den förtjente musikern visar huru de borde sjungas i våra kyrkor. Prof. Byströms nitiska och storslagna verksamhet att bekantgöra dessa bland vårt folk är i hög grad lofvärd som ett rent praktiskt reformverk i vår förstenade kyrkosång, och hvarje musikvän önskar god framgång åt så aktningsvärda sträfvanden. — Konsertens program föröfrigt upptog de gamla stora namnen Händel, Palestrina, Pergolese m. fl. och utgjordes af orgel-soli, blandad kör, solosång, utförd af frök. Pauline Huss o. s. v. Prof. Byström har sedan i flere närgränsande landskyrkor hållit konserter, som väl förtjenat den stora allmänhetens uppmärksamhet.

Anton Rubinstein förgylde med sin konsert d. 15 vår hittills föga glänsande musik-saison. Det bästa är godt nog, heter det, och äfven här kom man öfverens om, att en sådan konstnjutning liknar sagans guldskimrande fogel, som ej återkommer annat än hvart hundrade år. Jag tror det mindre är den fulländade pianisten som sådan man mest beundrar hos Rubinstein. Nej, det är denna snillets himlaborna gnista, detta outsägliga, specifikt Rubinsteinska, som fjettrar, eldar och hänrycker Rubinsteins publik. Hans spel är ett troget uttryck för vår tid, och dess intressanta subjektiva karakter, som fullt och klart aftecknar hans rika individualitet, harmonierar i hög grad med denna vår tidsandas uttryck inom andra konstformer. Jag vill för öfrigt ej med vidlyftigare förtjusningstirader upptaga utrymmet i denna tidning, som förut tillräckligt egnat konstnären sin hyllning: det torde också endast vara en sak, som är svårare än den att beskrifva hur Rubinstein spelar: näml. att spela som Rubinstein.

Aucun.

Knappt södra teaterns glada sällskap i förening med divan Fru Cysch förmådde täfla med de härliga våraftnarne, — säger en brefskrifvare till N. P. från Upsala. Och dock är detta sällskaps repertoar sådan som anses »slå an» på manliga ungdomar om tjugu år. Men nog kan det väcka betänkligheter om den riktning Stockholmssmaken tagit, när slippriheten i en dramatisk produkt, som i Stockholm gifvits med framgång, föreföll t. o. m. studentmagar för stark. Så hände sig att »Lili», om icke nedhyssjades, dock mottogs med mycket blandade känslor.

Rossinis »Stabat Mater» i Gefle. Om Concordias konsert annandag påsk har en i musikväg fullt kompetent utländing följande meddelande:

Heder åt den förtröstansfulle ordnaren af den musikaliska högtid, hvarpå vi bjödos i förgår afton. Heder äfven åt alla dem, som så väl stått honom bi i hans värf. När man af erfarenhet vet, huru mycken ihärdighet kräfves för att besegra alla svårigheter, som tolkningen af ett så kolossalt konstverk erbjuder, känner man en sann glädje att kunna lyckönska till bemödanden, som krönts af så vacker framgång.

Fru Anna Halléns konsert i Göteborg å Handelsinstitutets stora sal beredde de närvarande musikvännerna en i hög grad angenäm afton. Konsertgifvarinnans med rätta högt skattade talent — säger G.-P. — är för väl känd af vår publik för att vi här skulle behöfva särskildt framhålla alla dess förtjenster; vi vilja endast anmärka att vi näppeligen någon gång förr hört fru Hallén så öfverträffa sig sjelf som denna afton, ehvad man afser den mjuka, perlande tekniken eller det både kraftiga och fina, tilltalande föredraget. Också mottogos samtliga de vackra pianonumren med allt från början lifliga, men mot slutet mer och mer stegrade bifallsyttringar. Mendelssohns »Drei Volkslieder» för blandad kör a capella, särdeles rent och med fin nyansering sjungna af ett mindre antal medlemmar af *Nya Sångsällskapet,* gåfvos på grund af det ihållande bifallet da capo. En *musikälskare* föredrog, accompagnerad af hr Hallén, den präktiga vårsången ur Richard Wagners »Die Walküre», som likaledes slog mycket an, etc.

Skapelsen, Haydns härliga oratorium, uppfördes inför en talrik publik i Örebro kyrka under direktör Lewerths ledning. Såväl kören som solisterna och orkestern, ja t. o. m. anföraren, skötte sina partier hvar för sig ganska tillfredsställande; dock voro de icke fullt ense om dels takten och dels tiden då samma ställe i ett och annat nummer skulle utföras, hvarigenom erhöllos åtskilliga egendomliga effekter, som troligen ej voro de som Haydn åsyftat. *Ö. T.*

Göteborg. Rubinstein gjorde furore. Mångdubbla priser, utsåldt hus.

Till orgelnist och klockare i Åmål valdes med 5,280 röster orgelnisten och klockaren i Hjelmseryd Magnus Nordstrand.

Helsingfors. Grabow har uppträdt med stort bifall.

Kammarsångaren Peter Schram firade d. 20 sitt femtioårsjubileum på kongl. teatern i Kjöbenhavn, då han uppträdde såsom Bartolo i »Figaros bröllop». Hans vackra barytonröst hänvisade honom helt naturligt till operan. Det var likväl först år 1841, han såsom Bertram i »Robert af Normandie» grundlade sitt rykte, och sedan dess har han oafbrutet varit ett af Kjöbenhavnsoperans väsentligaste stöd och publikens förklarade gunstling.

En ung svensk sångerska — meddelar Aftonbladets brefskrifvare i Paris — uppträdde på en i Salle Erard af madame Mathilde Marchesi gifven konsert. Sångerskan i fråga är fröken Adèle Fich, dotter af svenska telegrambyråns bekante direktör. Fröken Fich besitter en omfångsrik, fyllig och frisk stämma samt har i sitt föredrag och sin diktion något af energisk ursprunglighet, hvilket omsorgsfullt skoladt och handledt, gjort henne till en högst behaglig artist och hvilket säkerligen skall bereda henne en vacker konstnärsbana, i fall hon, som vi tro, ämnar egna sången sitt lif. — Derefter tillägger korr. något om m:me Marchesis sångundervisning, som för våra läsare längesedan är bekant genom en uppsats i förra årg. sid. 73.

Vår unge, talangfulle landsman i Paris, hr Th. Björksten, gaf d. 21 en konsert uti Salle Kriegelstein, hvilken konsert utan öfverdrift kan sägas vara en af de mest lysande, som egt rum under senare tider.

Kristina Nilsson i Amerika. Från Philadelphia telegraferas till Times: Den sex månader långa säsongen, som nu afslutades, har varit det dyraste musikaliska företag, vi någonsin haft i Amerika. Allmänheten har också icke varit så talrik, som man påräknat för att göra företaget vinstgifvande. Endast de operor, i hvilka fru Nilsson uppträdt, beredde alltid vinst åt hennes impresario, ty hon lyckades alltid fylla teaterns salong. Mr Abbeys förlust uppgår antagligen till 50,000 doll. Fru Kristina Nilsson kommer att efter operaturnéns afslutande hvila sig ett par veckor och derefter uppträda i en serie af Wagnerkonserter under ledning af mr Theodore Thomas i maj och juni. Konsertturnén börjar i Boston den 3 maj. I juli afreser hon till London.

Från *Kassel,* der fröken Wellander gifvit gästföreställningar å hofteatern, skrifver en korrespondent till Augsburg: En särdeles intressant bekantskap gjorde vi uti fröken Zulamith Wellander, altsångerskan vid operan i Augsburg, som nyligen gasterade här såsom Ortrud och Azucena, hvarvid fröken Wellander visste att tillvinna sig rikligt och ärofullt bifall. Fröken W. eger en äkta, fyllig altröst af betydande omfång. Hennes organ har en förtrollande ungdomlig friskhet och är lika klangfull i det högre som lägre registret. Hon hade valt de två svåraste partien, som stå på en altsångerskas repertoar, och visade, att, ehuru hon ännu står vid början af sin bana, hon redan nu beherskar de största uppgifter med fullständig framgång.

London. Carl Rosa öppnade Annandag Påsk med sitt operasällskap en fyra veckors operasäsong på Drurylane-teatern. En nyhet för denna säsong blifver Villiers Stanfords opera »The Canterbury Pilgrims».

Dödsfall.

Bishop Anna, berömd sångerska, f. 1815, har nyligen aflidit i Newyork. Hon var dotter af en fransk sångare Rivière, studerade i London musik och blef gift med den berömde komponisten Henry Bishop derstädes. Hon öfvergaf honom snart och begaf sig ut på konstresor med harpvirtuosen Bochsa, i hvilkens sällskap hon konserterade i Stockholm 1840.

Stark Ludvig, född 1831 d. 22 Mars i Stuttgart. Han var en af dem som upprättade der varande konservatorium och utgaf tillsammans med Lebert en berömd pianoskola. Äfven genom andra musikpedagogiska verk samt sånger och kyrkokompositioner har han gjort sig bemärkt.

Södling Carl Erik, afled i Vestervik vid 65 års ålder 12 april. Södling aflade organistexamen vid musikaliska akademien 1837, musikdirektörsexamen derstädes 1842, examen vid gymnastiska centralinstitutet 1845, blef gymnastiklärare vid högre apologistskolan i Vestervik samma år och lärare i teckning 1847; tog afsked från dessa befattningar 1850. År 1858 blef han tillförordnad gymnastiklärare vid högre elementarläroverket i Vesterås, 1859 å nyo gymnastiklärare i Vestervik, musiklärare derstädes 1862 och tillförordnad lärare i teckning samma år. Dessutom har han, efter en år 1850 företagen resa till Sydamerika, varit orgelnist vid engelska episkopalförsamlingen i Buenos Ayres, sånglärare vid dess skola och professor i sång och musikens literatur vid Lyceo de la Plata 1853. År 1862 utnämdes han till spansk vicekonsul i Vestervik, 1848 till agré af musikaliska akademien i Stockholm och

associé derstädes 1857. För öfrigt var han ledamot af historisk-geografiska nationalinstitutet och af naturhistoriska sällskapet i Buenos Ayres. Bland från tryck utgifna arbeten vilja vi nämna: Handbok för orgelnister och klockare, Musikalisk kyrkotidning, Lagsamling för kyrkans och skolans lägre tjenstemän, En- och tvåstämmiga folkvisor, Tonologi, Nytt system för pianoundervisning, Genväg att samtidigt lära läsa och skrifva, Indianska sång- och dansmelodier från Sydamerika, En ny koralbok för kyrkan och hemmet med rytmisk takt, samt åtskilliga såväl solo- som flerstämmiga sånger, hvaribland må antecknas Svensk-norsk tvillingsbrödrasång samt »Lokk», en tid ett af Upsalasångarnes glansnummer.

Södling var ett original, en mångfrestare, ett slags abbé Vogler i miniatyr, utan dennes geni, men med samma ifriga reformeringsbegär på de mest olika områden. Än skrifver han en ny pianometod, än en ny koralbehandling, än en ny skrif-läsemetod, än en ny teori om nordiska folktonen. Eggande och intressant är en sådan verksamhet alltid, varaktig kanske icke. Längst beståndande blifva törhända hans förtjenster om våra folkvisor, af hvilka han lär efterlemnat två samlingar, »Gullharpa» och »Silfverharpa».

Taglioni, Marie, † 13 april (se n:r 3).

Pristäflan.

För uppfyllande af vårt löfte till denna tidnings årsprenumeranter om premie af prisbelönt svensk musik, få vi härmed inbjuda vårt lands komponister till täflan. Premien är

ett häfte om 10—12 sidor innehållande melodiösa, lätt utförbara 2-händiga pianostycken, hvart och ett af minst en sidas storlek.

Priset är 200 kronor,

som utdelas till en enda tonsättare, i fall denne med insända alster af nämda omfång besegrar alla andra, men i motsatt fall fördelas bland flere tonsättare proportionaliter till de bästa styckenas antal och storlek. Kompositionerna böra före den 1 nästk. September insändas till Svensk Musiktidnings expedition (Huss & Beers Musikhandel) samt förses med motto å såväl manuskriptet som ett detta åtföljande kuvert innehållande komponistens namn och adress, hvilka kuvert endast för de prisbelönta komma att öppnas.

För Violin-Amatörer:

Hos alla Musik- och Bokhandlare:

Violinistens Repertoir.

Lätta och medelsvåra stycken för Violin och Piano.

N:o 1. Serenad, op. 56, af W. Th. Söderberg.
» 2. Romans, » 27, » »
» 3. Barcarole, af C. Reinecke, arr. af J. Tolbecque.
» 4. »Trojka», Rysk melodi, arr. af E. Å.
» 5. Romans, af C. Nordqvist.

Pris för hvarje nummer: **50 öre.**

Pianostämning

och **Reparationer** utföras på anmälan i

HUSS & BEERS Musikhandel.

RÖNISCH & GÖBEL'S

utmärkta

Pianos

ständigt i lager hos

JOHN JACOBSSON

18 Drottninggatan ***18***

Goda betalningsvilkor. — Äldre tagas i byte.

I Musik- och Bokhandeln har utkommit:

"EROTIKON"

5 Pianostycken

af

Emil Sjögren

Pris: **2 kronor.**

Detta häfte belönades med *första priset* vid den af Kgl. Hof-Musikhandel i Kjöbenhavn förra året anordnade täflan emellan nordiska kompositörer.

Stilfulla

PERMAR

till

Svensk Musiktidning

1883

(och föregående årgångar)

à 2 kronor

kunna erhållas genom alla Musik- och Bokhandlare samt finnas å lager i

Huss & Beers Musikhandel.

Gustaf Adolfs torg 8.

En nästan ny "Tenorbasun"

med låda är af en tillfällighet till salu för billigt pris. Adr.: **Wilh. Lewin,** *Norrköping.*

(G. 4817 × 2) Skepparegatan 14.

4 Sånger

för en röst och piano

af

Ivar Hallström.

1. Gondolier-Sång.
2. Svarta Svanor.
3. Vackra Sky.
4. En liten visa.

Pris: **1 kr. 50 öre.**

Undervisning i

Pianospelning

meddelas fortfarande af undertecknad. Adress: Karduansmakaregatan 14. **F. Huss.**

INNEHÅLL: Fredrik Pacius (med porträtt). — Vallfarten till Kevlaar. Efter Heine af *H. Ring.* — Följetong: Rossinis »Barberaren». Efter *Oettinger.* — Musik i hemmet. — Från scenen och konsertsalen: Rubinstein. Antigone. Diverse. Af *A. L.* — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Annonser (om pristäflan m. m.).

STOCKHOLM, TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET, 1884.